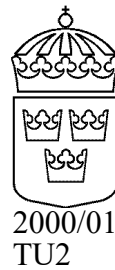

Trafikutskottets betänkande

2000/01:TU2

Subjektiva rekvisit i vissa straffbestämmelser på sjöfartsområdet

---

Sammanfattning

I betänkandet tillstyrker utskottet regeringens lagförslag i proposition 1999/2000:116 Subjektiva rekvisit i vissa straffbestämmelser på sjöfartsområdet. Det innebär att i vissa straffbestämmelser på sjöfartens område bör det uttryckligen anges när oaktsamhet skall grunda straffansvar. Förslagen beror främst på en tidigare ändring i brottsbalken som innebär att om oaktsamt handlande skall bedömas vara brottsligt måste det vara särskilt föreskrivet. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2001.

Propositionen

Regeringen (Näringsdepartementet) föreslår i proposition 1999/2000:116 att riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i lagen (1939:299) om förbud i vissa fall mot överlåtelse eller upplåtelse av fartyg m.m.,
2. lag om ändring i lagen (1940:176) med vissa bestämmelser om fraktfart med svenska fartyg,
3. lag om ändring i sjömanslagen (1973:282),
4. lag om ändring i lagen (1985:126) om åtgärder till skydd för svensk sjöfart,
5. lag om ändring i kungörelsen (1952:581) med vissa föreskrifter angående räddning ur sjönöd och avvärjande av sjötrafiken hotande fara m.m. (sjönödskungörelse).

Lagförslagen är fogade som *bilaga* till betänkandet.

Utskottet

Den 1 juli 1994 trädde en ändring av 1 kap. 2 § brottsbalken (BrB) i kraft som innebär att en gärning, om inte annat är föreskrivet, skall anses som brott endast då den begås uppsåtligt. Tidigare gällde bestämmelsen endast gärningar som var beskrivna i brottsbalken, men med den nya lydelsen omfattas även specialstraffrätten av 1 kap. 2 § BrB. Detta betyder att för att ett oaktsamt handlande skall bedömas som brottsligt måste detta vara särskilt föreskrivet.

Regeringen föreslår mot denna bakgrund att det i vissa straffbestämmelser på sjöfartens område uttryckligen skall anges när oaktsamhet skall grunda straffansvar. Vidare föreslås att vissa numera obehövlige bestämmelser skall upphävas och en del ändringar av redaktionell och språklig art.

Av propositionen framgår att *lag (1939:299) om förbud i vissa fall mot överlåtelse eller upplåtelse av fartyg m.m.* ingår i beredskapslagstiftningen. Enligt regeringen är det naturligt att särskilda krav ställs vid sådana situationer på ett försiktigt agerande vid enskildas affärsuppgörelser. Detta talar enligt regeringens bedömning för att även oaktsamma överträdelse bör vara straffbara och att detta följaktligen bör skrivas in i lagen. Vidare föreslås vissa redaktionella ändringar.

När det gäller *lag (1940:176) med vissa bestämmelser om fraktfart med svenska fartyg* föreslår regeringen att uttryckliga krav på vilka subjektiva rekvisit som krävs för att en gärning skall utgöra brott skrivs in i lagtexten. Enligt regeringen bör en befälhavare inte undgå ansvar genom att hävda att erforderligt tillstånd fanns eller okunskap om ett visst villkor, om han eller hon inte gjort vad som skäligen kan krävas för att kontrollera detta. Vidare föreslås att obehövlige bestämmelser upphävs samt vissa språkliga justeringar.

Även när det gäller *sjömanslagen (1973:282)* innebär regeringens lagförslag att uttryckliga krav på vilka subjektiva rekvisit som krävs för att en gärning skall utgöra brott skrivs in i lagtexten.

Lag (1985:126) om åtgärder till skydd för svensk sjöfart ger regeringen rätt att i vissa fall meddela föreskrifter för svenska intressen i internationell sjöfart. Lagen är inte tänkt att tillämpas av Sverige isolerat utan ett beslut om skyddsåtgärder förutsätter samverkan mellan flera länder. Regeringen föreslår att såväl oaktsamhet som uppsåtliga förfaranden straffbeläggs.

Slutligen beträffande *kungörelsen (1952:581) med vissa föreskrifter angående räddning ur sjönöd och avvärjande av sjötrafiken hotande fara m.m. (sjönödskungörelse)* anges att krav på anmälan av de vägar som ett fartyg kommer att följa i reguljär fart över norra Atlanten skall upphävas att gälla.

Samtliga lagändringar föreslås träda i kraft den 1 januari 2001.

Utskottet tillstyrker regeringens samtliga lagförslag.

Utskottet hemställer

att riksdagen antar regeringens förslag till

- dels* lag om ändring i lagen (1939:299) om förbud i vissa fall mot överlåtelse eller upplåtelse av fartyg m.m.,
- dels* lag om ändring i lagen (1940:176) med vissa bestämmelser om fraktfart med svenska fartyg,
- dels* lag om ändring i sjömanslagen (1973:282),
- dels* lag om ändring i lagen (1985:126) om åtgärder till skydd för svensk sjöfart,
- dels* lag om ändring i kungörelsen (1952:581) med vissa föreskrifter angående räddning ur sjönöd och avvärijande av sjötrafiken hotande fara m.m. (sjönödskungörelse).

Stockholm den 10 oktober 2000

På trafikutskottets vägnar

Monica Öhman

I beslutet har deltagit: Monica Öhman (s), Sven Bergström (c), Per-Richard Molén (m), Hans Stenberg (s), Karin Svensson Smith (v), Johnny Gylling (kd), Tom Heyman (m), Krister Örnfjäder (s), Monica Green (s), Inger Segelström (s), Stig Eriksson (v), Tuve Skånberg (kd), Birgitta Wistrand (m), Mikael Johansson (mp), Claes-Göran Brandin (s), Jan-Evert Rådhsröm (m) och Eva Flyborg (fp).

Propositionens lagförslag

2000/01:TU2
Bilaga

1. Förslag till lag om ändring i lagen (1939:299) om förbud i vissa fall mot överlåtelse eller upplåtelse av fartyg m.m.

2. Förslag till lag om ändring i lagen (1940:176) med vissa bestämmelser om fraktfart med svenska fartyg

2000/01:TU2
Bilaga

5. Förslag till lag om ändring i kungörelsen (1952:581) med vissa föreskrifter angående räddning ur sjönöd och avvärjande av sjötrafiken hotande fara m.m. (sjönödskungörelse)

2000/01:TU2
Bilaga

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Propositionen.....	1
Utskottet	1
Hemställan	3
Propositionens lagförslag.....	4
1. Förslag till lag om ändring i lagen (1939:299) om förbud i vissa fall mot överlåtelse eller upplåtelse av fartyg m.m.	4
2. Förslag till lag om ändring i lagen (1940:176) med vissa bestämmelser om fraktfart med svenska fartyg.....	7
3. Förslag till lag om ändring i sjömanslagen (1973:282).....	9
4. Förslag till lag om ändring i lagen (1985:126) om åtgärder till skydd för svensk sjöfart	11
5. Förslag till lag om ändring i kungörelsen (1952:581) med vissa föreskrifter angående räddning ur sjönöd och avvärjande av sjötrafiken hotande fara m.m. (sjönödskungörelsen)	12

Fel! Okänt namn på dokumentegenskap .Fel! Okänt namn på dokumentegenskap .Fel! Okänt namn på dokumentegenskap .